

Sygn. akt V CSK 318/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku W. P.

przy uczestnictwie A. P.

o podział majątku wspólnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 marca 2019 r.,

na skutek skarg kasacyjnych obu stron

od postanowienia Sądu Okręgowego w C.

z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt VI Ca [...],

odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych od postanowienia Sądu Okręgowego w C. z dnia 12 grudnia 2017 r. wniesionych przez wnioskodawcę oraz przez uczestniczkę postępowania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca W. P. powołał się na jej oczywistą zasadność.

Z kolei uczestniczka postępowania A.P. powołała się nie tylko na jej oczywistą zasadność, lecz także na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego przesądzenia, czy w postępowaniach działowych sąd, przydzielając jednemu z uczestników postępowania nieruchomość obciążoną hipoteką, powinien określić wartość tej nieruchomości, będącej podstawą do zasądzenia od tego uczestnika postępowania spłaty, z uwzględnieniem obciążenia hipotecznego wynikającego z wysokości kredytu hipotecznego pozostałego do spłaty, a ponadto powołała się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika

podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku wnioskodawcy W. P. o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie przepisów, których naruszenie powołał jako podstawy skargi, było – w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. Ponadto zawarty w uzasadnieniu skargi obszerny wywód zmierzający do podważenia przeprowadzonego w sprawie dowodu z opinii biegłego w rzeczywistości zmierzał do podważenia oceny tego dowodu przyjętej przez Sądy obu instancji, co nie może w ogóle być podnoszone w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wskazać też należy, że większość podniesionych w skardze kasacyjnej wnioskodawcy zarzutów naruszenia przepisów postępowania, tj. zarzuty

naruszenia art. 320, art. 317 § 1 i art. 13 § 2, art. 567 § 1, art. 317 i art. 618 k.p.c., zostało sformułowanych wadliwie, gdyż nie zostały one powiązane z właściwymi przepisami o postępowaniu apelacyjnym (art. 378 § 1, art. 382 lub art. 391 § 1 k.p.c.). Powoduje to, że zarzuty te nie mogłyby odnieść skutku (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 14, i z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 287/17, nie publ.).

Odnosząc się do skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania A. P. wskazać należy, że przedstawione przez nią zagadnienie prawne dotyczy tego, czy sąd, ustalając skład i wartość majątku wspólnego (art. 567 § 3 w związku z art. 684 k.p.c.), określa wartość nieruchomości wchodzącej w skład tego majątku przy uwzględnieniu jej obciążenia hipotecznego i czy art. 618 § 3 k.p.c. wyłącza dochodzenie między byłymi małżonkami roszczenia o zwrot kwoty zobowiązania zabezpieczonego hipoteką, spłaconego przez jednego z nich po uprawomocnieniu się postanowienia o podziale majątku wspólnego. Zagadnienie to zostało podjęte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., III CZP 30/18 (nie publ.), w której świetle art. 618 § 3 k.p.c. nie wyłącza dochodzenia między byłymi małżonkami roszczenia o zwrot kwoty zobowiązania zabezpieczonego hipoteką, spłaconego przez jednego z nich po uprawomocnieniu się postanowienia o podziale majątku wspólnego. Ponadto w uchwale z dnia 28 marca 2019 r., III CZP 21/18 (nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w sprawie o podział majątku wspólnego małżonków, obejmującego nieruchomości obciążoną hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy, sąd - przydzielając tę nieruchomość na własność jednego z małżonków - ustala jej wartość, jeżeli nie przemawiają przeciwko temu ważne względy, z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego. Zagadnienie prawne, które przedstawiła uczestniczka A. P., zostało więc przesądzone w kierunku, zgodnie z którym sąd drugiej instancji orzekł w niniejszej sprawie.

Należy podkreślić, że uczestniczka postępowania nie wskazała, na czym miałyby polegać oczywista zasadność jej skargi kasacyjnej. Nie wykazała, że zastosowanie przepisów, których naruszenie powołała jako podstawy skargi, było - w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście

nieprawidłowe. Poza powołaniem omówionego powyżej zagadnienia prawnego nie wskazała również przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Trzeba ponadto wskazać, że uczestniczka A. P. z jednej strony wskazuje na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli dany przepis budzi wątpliwości i jest rozbieżnie interpretowany przez sądy, to nie można twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, przez co powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych wnioskodawcy W. P. i uczestniczki postępowania A. P. (art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Wobec faktu, że zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 grudnia 2017 r. orzeczono o apelacjach wnioskodawcy W. P. oraz uczestniczki postępowania A. P. od postanowienia częściowego Sądu Rejonowego w C. z dnia 13 lipca 2017 r., nie orzeczono o kosztach postępowania kasacyjnego, gdyż o kosztach sąd orzeka w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.).